

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1065/21-J

Název	Základní škola a Mateřská škola Maleč
Sídlo	582 76 Maleč 77
E-mail	zs.malec@tiscali.cz
IČ	71 001 735
Identifikátor	600 086 810
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Alena Šťastná
Zřizovatel	Obec Maleč
Místo inspekční činnosti	Maleč 77
Termín inspekční činnosti	12. 10. 2021 – 15. 10. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů, zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Maleč, příspěvková organizace (dále škola) vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny. V době inspekční činnosti je ve dvou třídách mateřské školy evidováno 28 dětí, z toho jedno dítě mladší tří let, 14 dětí před zahájením povinného školního vzdělávání a jedno dítě s odkladem povinné školní docházky. V základní škole se vzdělává v sedmi třídách 91 žáků. V aktuálním školním roce vykazuje základní škola 14 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), přičemž u tří žáků působí asistentky pedagoga. Školní družina organizuje zájmové vzdělávání v jednom oddělení pro 30 účastníků s pravidelnou docházkou.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ve své práci vychází ředitelka školy (dále ředitelka) z koncepce rozvoje školy, která vychází z teoretických a praktických poznatků a současného stavu školy. Plnění stanovených cílů není možno v době inspekční činnosti posoudit s ohledem na velmi krátké působení ředitelky ve funkci. Koncepční záměry ovšem pokrývají všechny součásti subjektu a korespondují s vlastními potřebami školy.

Řízení školy spočívá zejména v každodenní komunikaci ředitelky se všemi pedagogy a okamžité zpětné vazbě. Jednání pedagogické rady jsou prostředky vzájemné informovanosti a hodnocení vzdělávacího procesu. V menší míře jsou projednávány také postupy, jak realizovat účinnější výchovné a vzdělávací strategie deklarované ve školním vzdělávacím programu a vyhodnocování opatření k výsledkům jednotlivých žáků a celkovým výsledkům tříd. Jednou týdně probíhají v základní škole také pedagogicko-provozní porady, kde jsou učitelé seznamováni s aktuálními záležitostmi. Ředitelka nastavila jednoznačná pravidla kontrolní a hospitační činnosti v základní škole. Zpětná vazba pedagogům základní školy je důsledná a obsahuje konkrétní doporučení a opatření ke zlepšení kvality vzdělávacího procesu. Vzájemné hospitace nejsou v základní škole k získávání zkušeností a podnětů využívány, v minulém školním roce probíhala tandemová výuka. Řízení vykazuje mírné nedostatky v kontrolní a hospitační činnosti v mateřské škole. Učitelky mateřské školy se intenzivně vzdělávají v oblasti nových prostředků, metod a forem vzdělávání, které ve své praxi často využívají s pozitivním dopadem na zpestřování výuky. V základní škole pracují metodické orgány, které vhodně reagují na vyhodnocení období distanční výuky a stanovení priorit pro tento školní rok (mj. obsahové změny ve vzdělávání, doučování žáků jako účinný prostředek vyrovnávání rozdílů v souvislosti s distanční výukou). Pedagogický rozvoj je ředitelkou dostatečně motivován a koresponduje s potřebami školy.

Od poslední inspekční činnosti došlo ke zkvalitnění materiálních podmínek. Prostředí pro vzdělávání bylo ve sledovaných vyučovacích hodinách v základní škole i v průběhu sledovaných režimových jednotek v mateřské škole příznivé a motivující. Informační a komunikačních technologie, kterými jsou vybaveny učebny základní školy, byly v hospitovaných hodinách využívány nejen k prezentaci učiva učiteli. Standardně vybavená tělocvična je využívána nejen školou, ale také školní družinou k rozvoji a podpoře pohybových dovedností žáků. Mateřská škola disponuje značným množstvím metodického materiálu a didaktických pomůcek, které pozitivně ovlivňují kvalitu předškolního vzdělávání.

V oblasti partnerství se škola zapojuje jak do projektů zaměřených pro žáky (např. Mléko do škol, Ovoce a zelenina do škol, Šablony II), tak projektů určených pro učitele v rámci celoživotního učení (např. projekt na práci s globálními tématy a na aktivizaci žáků a projekt pro podporu rozvoje kompetencí a gramotností žáků a podporu učitelů při modernizaci vzdělávacích metod). V letošním školním roce je škola zapojena také do projektu na podporu výuky robotiky. Spolupráce s obecním úřadem je velmi dobrá. Obec jako zřizovatel má zájem o činnost školy, podporuje různé aktivity a pomáhá řešit problémy spojené s provozem školy. Spolupráce se školskou radou a vnějšími partnery je na velmi dobré úrovni. K intenzivnějšímu zlepšování a utužování partnerských vztahů využívá škola také větší množství školních a mimoškolních akcí. I v letošním školním roce může škola využívat certifikát Světová škola, který je udělován školám za jejich zájem a uskutečněné projekty, kterými upozorňuje na zápory globalizace a zločiny proti lidskosti. Škole se i nadále daří udržovat spolupráci s okolními školami. K otevřenosti školy přispívá velké množství akcí

pro rodiče a veřejnost (např. Běh pro Klárku). O aktivitách školy jsou rodiče a veřejnost informováni prostřednictvím přehledných webových stránek školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

K plánování a organizování předškolního vzdělávání přispívaly pečlivě vedené pedagogické diagnostiky a osobní portfolia dětí (pracovní listy a výtvarné práce). V hospitovaných činnostech byly děti vzdělávací nabídkou zaujaty a pracovaly aktivně. Činnosti byly organizovány v logické souvislosti a probíhaly v klidné a příjemné atmosféře, podporující učení. Cíle svým nastavením odpovídaly věkovým odlišnostem dětí, byly uplatněny aktivity s rozdílnou náročností úkolů. Spontánní a řízené aktivity byly v průběhu sledovaných jednotek vyvážené. Celodenní činnosti byly prováděny se záměrem propojení získávaných poznatků s běžným denním životem a uplatňování návyků důležitých pro rozvoj osobnosti dítěte. Využívány byly metody a formy práce založené na individuální volbě a aktivní účasti každého jedince, ale celkově převažovala v řízených činnostech hromadná, spíše frontální práce. Předškolní děti se vzdělávaly převážně individuálně ve skupinách u stolečků, s přechodem ke skupinové kooperativní spolupráci. Řízená činnost byla v průběhu dopoledního bloku citlivě oddělena, děti plnily ve skupinách jasně stanovené cíle, které vycházely z třídního plánování pro předškolní vzdělávání. Ve spontánních aktivitách si děti prostřednictvím námětových či dramatizujících her procvičovaly a rozvíjely již získané vědomosti a dovednosti. Prostřednictvím konstruktivních činností byla individuální i skupinovou formou rozvíjena prostorová orientace a představivost, analyticko-syntetické postupy, koncentrace pozornosti a vnímání. Děti měly možnost využívat efektivní učební pomůcky pro rozvoj jemné motoriky a grafomotoriky. Pohybové aktivity, které byly pravidelně zařazovány do vzdělávání (průpravná a přirozená cvičení, zdravotně relaxační chvilky, hry se zpěvem či říkadly) a při pobytu na školní zahradě, významně pomáhaly při výchově dětí ke zdravému životnímu stylu. V menší míře docházelo také ke zhodnocení přínosnosti jednotlivých činností a využití prostoru pro sebehodnocení dětí při konkrétních činnostech.

Vzdělávání na prvním stupni základní školy probíhalo v klidné a vstřícné pracovní atmosféře, která podněcovala k učení a podporovala rozvoj zdravého sebevědomí žáků. Vzdělávací cíle měly pro některé žáky odlišnou úroveň, jednalo se však převážně o diferenciaci na základě naplňování speciálních vzdělávacích potřeb žáků. Vzdělávání se vyznačovalo promyšlenou strukturou vyučovacích hodin. Aplikované metody a formy výuky odpovídaly charakteru probíraného učiva, stanovenému cíli, věku žáků, jejich schopnostem, zájmům a vzdělávacím potřebám. Výuka byla organizačně velmi dobře zvládnutá. V hospitovaných hodinách převažovala skupinová práce a práce ve dvojici, v menší míře bylo uplatněno frontálního působení, a to vždy s pozitivním dopadem na kvalitu výuky. Vyučující častým střídáním činností, uplatněním herních prvků a prožitkového učení žáky cíleně aktivizovaly. Učivo bylo probíráno v souvislostech, nechybělo zdůraznění mezipředmětových vztahů a propojení teoretického učiva s praxí (např. vhodně bylo využito exkurze do zoologické zahrady a následná práce se získanými poznatky sloužila k rozvoji všeobecných znalostí žáků). V hodinách byla často zařazována práce s interaktivní tabulí a s vlastními mobilními telefony žáků. Vzdělávání směřovalo k rozvoji komunikačních dovedností žáků, podpoře samostatného uvažování a k rozvoji logického i kritického myšlení. Tempo práce bylo přizpůsobené žákům. Učitelky se vhodně soustředily na upevňování již nabytých znalostí, vědomostí, dovedností a také na obnovení školních pracovních návyků (zejména u mladších žáků), které byly v důsledku distanční výuky oslabeny. V menší míře docházelo k využití sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků v závěrech vyučovacích hodin.

Ve všech hospitovaných hodinách druhého stupně vyžadovaly vyučující na žácích důsledné plnění povinností, současně byly trpělivé, v případě potřeby i taktní a chápavé. Vyučující druhého stupně základní školy zahajovaly vyučovací hodinu krátkou úvodní motivací, která společně s povzbuzováním a častými pochvalami přispěla k aktivitě žáků a jejich koncentraci. Jen výjimečně bylo uplatněno převažující frontální působení a řízený rozhovor. Ve většině případů přispělo časté a promyšlené střídání různých činností k efektivitě výuky. Do komunikace s učitelkami byli zapojeni všichni žáci, odpovídali ochotně a spontánně, jejich odpovědi však byly velmi stručné. Méně prostoru dostali žáci pro přípravu a vyslovení souvislejších formulací. Všechny vyučující s vědomím nedostatků, které si žáci přinesli z distanční výuky, cíleně a důsledně usilovaly o prohloubení jejich správných pracovních návyků. Současně s výhodou uplatňovaly vyučující účinné prvky práce s digitální technikou, osvojené v minulém období. Žáci měli například ve společně sdíleném prostředí k dispozici přehled klíčových pojmů, přímo v hodině si operativně připravili k následnému využití v tomto prostředí výsledky řešených příkladů, v počítačové učebně na školních počítačích i v kmenové třídě prostřednictvím vlastních mobilních telefonů dokázali bez prodlev získat a prezentovat relevantní informace. Vyučující využívaly výhody nízkých počtů žáků ve třídách. Promyšlenou organizací jednotlivých činností s uplatněním různých forem kontroly výsledků samostatné práce si vytvořily dostatečný prostor pro diferencovaný přístup. Pokyny k samostatné práci byly vždy zadávány jednoznačně, žáci se již nemuseli dožadovat dodatečných vysvětlení. V průběhu hodin bylo učivo často shrnuto, vyučující se opakovaně vracely k uvedeným klíčovým pojmům. Občas bylo žákům umožněno provést i sebehodnocení ve formě rekapitulace dosavadních výsledků vlastní práce. Nebyly využity příležitosti v závěru hodiny zařadit ucelenější zhodnocení práce ze strany vyučujících ani provést žákovské sebehodnocení nebo vzájemné hodnocení.

Ve všech hodinách byla realizována podpurná opatření doporučená školským poradenským pracovištěm. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami zvládali plnit úkoly s přispěním citlivého a přiměřeného přístupu asistentek pedagoga. Zdařilá koordinace mezi učitelkami a asistentkami zvyšovala účinnost výuky pro všechny žáky ve třídě.

Aktivity zájmového vzdělávání byly účelně zaměřeny na odpočinkovou i relaxační činnost. Nabídka aktivit byla pestrá, svým zaměřením vhodně navazovala na oblast vzdělávání. Promyšleně byl kombinován pobyt žáků v budově i venku na školní zahradě a hřišti. Potřeby účastníků byly respektovány. K činnostem byli žáci vhodně motivováni a byli vedeni ke vzájemné kooperaci a porozumění. Pro naplnění stanovených cílů vychovatelka promyšleně využívá široké spektrum výchovných a vzdělávacích strategií.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Většina dětí plnících povinné předškolní vzdělávání se výborně orientovala na ploše i v prostoru a dovedla využívat získané vědomosti v praktických činnostech (ve hrách, při konstruování, v pracovních listech). Děti přiměřeně ke svému věku komunikovaly s vrstevníky i dospělými, hrály si samostatně i ve skupinách, uklízely hračky na určené místo, dodržovaly nastavená pravidla. Děti projevovaly radost z činností, zvládaly jednoduché pracovní úkony, uměly zacházet s různými pracovními i výtvarnými pomůckami. Také srozumitelně reprodukovaly texty básní, říkadel i písniček. Starší děti dovedly během sledovaných aktivit určit a pojmenovat vlastnosti předmětů, třídit je do skupin dle předem daných kritérií a porovnávat je navzájem. V rámci rozvíjení předčtenářské gramotnosti uměly děti stručně popsat a graficky znázornit část a celek a zvládaly dokreslit druhou polovinu jednoduchého obrázku. Aktivně poslouchaly čtený příběh, který následně uměly převyprávět. Z dostupných podkladů byla zřejmá návaznost činností u jednotlivých dětí na pedagogickou diagnostiku. Jsou z ní vyvozovány konkrétní

záměry pro další pedagogické působení učitelek na děti ve třídách. Při přípravě dětí k povinné školní docházce zajišťuje mateřská škola pravidelné aktivity podporující rozvoj školní připravenosti. Učitelky mateřské školy spolupracují se základní školou při předávání informací o dětech, vyměňují si zkušenosti a doporučení s cílem zefektivnit plynulý nástup dětí z mateřské školy do 1. třídy základní školy.

Výsledky vzdělávání žáků škola monitoruje, vyvozuje závěry a opatření ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu. Hodnocení žáků probíhá nejen na pedagogických radách, ale vzájemná informovanost vychází z každodenního kontaktu všech pedagogů. K dispozici je i pro tyto účely vnitřní informační systém. Na aktuální situace pedagogové pružně reagují, komunikují se zákonnými zástupci a hledají společná řešení. Pravidelné jsou konzultace s pracovníky dětského domova, odkud někteří žáci do školy docházejí.

Škola pravidelně využívá externího testování žáků v předmětech český jazyk a matematika. V uvedených testováních byly celkové výsledky žáků 5. ročníku ve školním roce 2021/2022 pod celostátním průměrem, avšak v oblasti využívání studijního potenciálu odpovídají výsledky žáků v testech úrovni jejich studijních předpokladů, v matematice dokonce vyšší úrovni. Další interní nástroje pro porovnávání výsledků škola nepoužívá. Důležitou informací přinášejí škole kontakty s bývalými absolventy a výsledky soutěží. K největším úspěchům reprezentantů školy patří 5. místo v krajském kole společenskovední soutěže Právo na každý den a 12. místo v krajském kole Biologické olympiády.

Základní škola v současné době eviduje 14 žáků s potřebou podpůrných opatření. Školní poradenské pracoviště i v průběhu roku aktivně reaguje na vhodnost nastavení doporučení poradenských zařízení vzhledem ke konkrétním žákům a situaci, ve které se tito žáci nacházejí. Škola má zpracovaný minimální preventivní program pro aktuální školní rok, jehož tvorbě předcházela evaluace uplynulého období. Základem pro hodnocení jsou rozhovory s pedagogickými pracovníky, žáky v rámci třídnických hodin a anonymní evaluační dotazníky pro účastníky realizovaných preventivních programů (např. Vrstevnický program, Tolerance k odlišnostem). V rámci distanční výuky se podařilo škole realizovat některé preventivní programy také on-line formou (např. Prevence sexuálního chování, Příběhy bezpráví, Světový den výživy). Témata z oblasti prevence sociálně patologických jevů jsou také vhodně zařazována v rámci mezipředmětových vztahů a pokrývají všechny důležité oblasti výuky. Škola dlouhodobě poskytuje zájmové kroužky jako preventivní opatření před sociálně patologickými jevy a zároveň jako smysluplné naplnění času (např. sportovní hry, florbal, přírodovědný či výtvarný kroužek, flétnu, klub logických her).

V rámci všestranného rozvoje osobnosti žáků škola spolupracuje s celou řadou subjektů. Místní organizace hasičů připravuje pro žáky Hasičský branný den a Rozsvěcení vánočního stromku. Zemědělský den připravovaný ve spolupráci se zemědělským družstvem přispívá k přírodovědné gramotnosti žáků. Místní knihovna, která sídlí přímo v budově školy, provádí každoroční Pasování na čtenáře. Pro obecní úřad škola připravuje program pro Vítání občánků. Tělovýchovné jednotě škola pronajímá tělocvičnu, sportovci organizují pro žáky soutěže a vedou zájmové kroužky. Škola tak přirozeně plní integrující úlohu ve společenském životě v obci.

Zájmové vzdělávání naplňuje poslání deklarované ve školním vzdělávacím programu. Plán činností je vhodně provázán s ročním přírodním děním a možnostmi, které nabízí areál a přírodní okolí školy. Výsledky práce zájmového vzdělávání vychovatelka účelně prezentuje v areálu školy. Těsná spolupráce školní družiny a základní školy pozitivně přispívá k jednotnému výchovnému působení a rozvoji kladných vztahů mezi žáky.

Závěry

Vývoj školy

- Cílené dlouhodobé zlepšování materiálních podmínek má kladný dopad na výchovně vzdělávací proces dětí a žáků.
- Od poslední inspekční činnosti se v základní škole snížil počet vzdělávaných dětí.
- Došlo ke změně ředitelky školy.

Silné stránky

- Pedagogická diagnostika u dětí v mateřské škole je efektivní a funkční.
- Vyučující základní školy účelně využívají digitální technologie ve výuce.
- Promyšlená kontrola výsledků samostatné práce žáků na druhém stupni základní školy umožňuje efektivní diferenciaci.
- Škola účinně reaguje na změny individuálních potřeb žáků se SVP i v průběhu školního roku.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Zhodnocení a zpětná vazba dětí po řízených činnostech nejsou pravidelně prováděny.
- Učitelky nevěnovaly dostatek pozornosti závěrům vyučovacích hodin.
- Nízká možnost zapojení žáků při vzájemném hodnocení a společném ocenění.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- V závěru vyučovacích hodin v základní škole a řízených činností v mateřské škole provádět závěrečné shrnutí a vyhodnocovat splnění vzdělávacího cíle.
- Využívat sebehodnocení a vzájemné hodnocení dětí a žáků k potřebnému zvýšení efektivity vzdělávacího procesu.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Koncepce rozvoje školy
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání - Výhled do života, s platností od 1. 9. 2018
3. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, s platností od 1. 9. 2017
4. Školní vzdělávací program školní družiny, s platností od 1. 9. 2014
5. Přehled absolvovaných dalších vzdělávání pedagogických pracovníků, ve školním roce 2020/2021

6. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, ve školním roce 2021/2022, ze dne 27. 8. 2021
7. Plán kontrolní a hospitační činnosti, školní rok 2021/2022
8. Hospitační záznamy, školní rok 2020/2021, základní škola a mateřská škola
9. Záznamy ze schůzek s rodiči ve školním roce 2021/2022
10. Zápisy z jednání pedagogické rady za školní rok 2020/2021, 2021/2022, základní škola a mateřská škola
11. Plán školní družiny, školní rok 2021/2022
12. Dokumentace školního poradenského pracoviště
13. Podpůrná opatření na školní rok 2021/2022
14. Minimální preventivní program ZŠ a MŠ Maleč na školní rok 2021/2022, ze dne 7. 9. 2021
15. Docházkové listy dětí mateřské školy na školní rok 2021/2022
16. Týdenní vzdělávací plány předškolního vzdělávání za školní rok 2021/2022
17. Diagnostiky a portfolia dětí, školní rok 2021/2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele/ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Kateřina Hlaváčková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu	<i>Mgr. Bc. Kateřina Hlaváčková v. r.</i>
Mgr. Blanka Lučková, školní inspektorka	<i>Mgr. Blanka Lučková v. r.</i>
Bc. Renáta Hánová, kontrolní pracovnice	<i>Bc. Renáta Hánová v. r.</i>
Mgr. Miroslav Pospíšil, školní inspektor	<i>Mgr. Miroslav Pospíšil v. r.</i>

V Jihlavě dne 15. 11. 2021

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Alena Šťastná, ředitelka školy	<i>Mgr. Alena Šťastná v. r.</i>
-------------------------------------	---------------------------------

V Malči dne 16. 11. 2021